

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

20 Μαρτίου 2020

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 68

ΠΡΑΞΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Την παράγραφο 1 του άρθρου 44, σε συνδυασμό προς τις παραγράφους 1, 4 και 5 του άρθρου 5, την παράγραφο 3 του άρθρου 18, την παράγραφο 4 του άρθρου 25, την παράγραφο 3 του άρθρου 21, την παράγραφο 1 του άρθρου 22 και τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 106 του Συντάγματος.

2. Την εξαιρετικά επείγουσα και απρόβλεπτη ανάγκη για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων, προκειμένου να διασφαλισθεί η στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και η ομαλή λειτουργία της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης, καθώς και για την προστασία των εθνικών και ενωσιακών συνόρων.

3. Τη σχετική πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίζουμε:

ΜΕΡΟΣ Α: ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο πρώτο Μείωση συντελεστή ΦΠΑ για είδη ατομικής υγιεινής και προστασίας

1. Στο Κεφαλαίο Α «Αγαθά» του Παραρτήματος ΙΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ (ν. 2859/2000, Α' 248) προστίθεται παρ. 50 ως εξής:

«50. Μάσκες προστασίας και γάντια για την ιατρική (για την προστασία από ιούς και την αποφυγή μετάδοσης ασθενειών - νοσοκομειακή και ιδιωτική χρήση) (ΔΚ ΕΧ 3926, ΕΧ 4015, ΕΧ 4818 ΕΧ, ΕΧ 6307).

Σαπούνι και άλλα παρασκευάσματα για την ατομική υγιεινή (ΔΚ ΕΧ 3401 και ΕΧ 3402).

Αντισηπτικά διαλύματα, αντισηπτικά μαντιλάκια και άλλα αντισηπτικά παρασκευάσματα (ΔΚ 3307 ΕΧ, ΔΚ ΕΧ 3401, ΔΚ ΕΧ 2828, ΔΚ ΕΧ 3402, ΔΚ ΕΧ 3808 και ΕΧ 3824).

Αιθυλική αλκοόλη μετουσιωμένη (ΔΚ ΕΧ 2207), η οποία προορίζεται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή αντισηπτικών.

Καθαρή αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη γεωργικής προέλευσης με αλκοολικό τίτλο 95%, η οποία διατίθεται εμφιαλωμένη στη λιανική πώληση, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 2969/2001 (Α' 281) (ΔΚ ΕΧ 2207).

Ο συντελεστής του φόρου για τα αγαθά των εν λόγω δασμολογικών κλάσεων ορίζεται σε έξι τοις εκατό (6%)».

2. Η παρ. 1 ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Άρθρο δεύτερο

Μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων και μισθώσεων κύριας κατοικίας

1. Ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19, απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο 2020, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων. Τέλος χαρτοσήμου και ΦΠΑ κατά περίπτωση υπολογίζονται εκ νέου και επιβάλλονται επί του μισθώματος που προκύπτει από την ανωτέρω μερική καταβολή. Η μερική μη καταβολή του μισθώματος του πρώτου εδαφίου δεν γεννά δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης εις βάρος του μισθωτή ούτε οποιαδήποτε άλλη αστική αξίωση. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια ισχύουν και για την περίπτωση μισθωτών στους οποίους έχει παραχωρηθεί έναντι μισθώματος η χρήση πράγματος, κινητού ή ακινήτου, ή και των δύο μαζί, που προορίζεται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση, στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης, και αφορά σε επιχειρήσεις για τις οποίες έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19.

2. Η παρ. 1 ισχύει και για τις συμβάσεις μίσθωσης κύριας κατοικίας, στις οποίες μισθωτής είναι εργαζόμε-

νος σε επιχείρηση της ίδιας παραγράφου, του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας λόγω των μέτρων αποφυγής της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται ο εργαζόμενος να συνδεόταν με σχέση εργασίας με την επιχείρηση κατά τον χρόνο έναρξης εφαρμογής των ειδικών και έκτακτων μέτρων περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19.

Άρθρο τρίτο

Επιτάχυνση επιστροφών φόρου εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας

Σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας, υποθέσεις ελέγχου επιστροφής φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων ή φόρου προστιθέμενης αξίας φυσικών προσώπων ή νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, εφόσον το συνολικώς αιτηθέν ποσό των εκκρεμών αιτήσεων ανέρχεται μέχρι του ύψους των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, ανά φορολογία και ανά δικαιούχο, η επιστροφή διενεργείται άμεσα, με την επιφύλαξη των περί παραγραφής διατάξεων. Ως εκκρεμείς νοούνται οι υποθέσεις ελέγχου για τις οποίες δεν έχει εκδοθεί πράξη προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου. Για τις επιστροφές του παρόντος δύναται να διενεργείται έλεγχος σε δείγμα που επιλέγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26 του ν. 4174/2013 (Α' 170).

Άρθρο τέταρτο

Παράταση προθεσμίας για υποβολή γνώμης δημοτικών συμβουλίων

Εξαιρετικά για το έτος 2020, η δεκαπενθήμερη προθεσμία των παρ. 1Α και 1Γ του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 (Α' 43) παρατείνεται έως την 31η Μαΐου 2020.

Άρθρο πέμπτο

Παράταση προθεσμίας καταβολής και αναστολής είσπραξης

Στο άρθρο 2 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

1. Στην παρ. 1 μετά από τις λέξεις «COVID-19», προστίθενται οι λέξεις «καθώς και σε μισθωτούς των επιχειρήσεων αυτών».

2. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 2 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Στις ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων υπάγονται και φυσικά πρόσωπα που εκμισθώνουν ακίνητα σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19».

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 2 μετά από τις λέξεις «και ανά περιοχή», προστίθενται οι λέξεις «και οι μισθωτοί τους».

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 2 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Με όμοια απόφαση μπορεί να επεκτείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και σε άλλες κατηγορίες φυσικών προσώπων οφειλετών που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19.».

Άρθρο έκτο

Χρηματοδότηση δράσεων ενίσχυσης των επιχειρήσεων

Δράσεις ενίσχυσης των επιχειρήσεων, οι οποίες πλήττονται από τη διασπορά του κορωνοϊού COVID-19, και τα μέτρα για την ανάσχεση αυτής μπορούν να χρηματοδοτούνται από το εθνικό ή το συγχρηματοδοτούμενο σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων εγκρίνονται οι προκηρύξεις των δράσεων ενίσχυσης, οι οποίες ορίζουν τους δικαιούχους των ενισχύσεων, τις επιλέξιμες δαπάνες, τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια υπαγωγής, τις σχετικές προθεσμίες, τις αρμόδιες για την υλοποίηση υπηρεσίες, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα.

Άρθρο έβδομο

Στήριξη ανέργων

1. Η διάρκεια της τακτικής επιδότησης ανεργίας, του επιδόματος μακροχρονίως ανέργων, του βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ-τ. Ο.Α.Ε.Ε., τ. Ε.Τ.Α.Π.-Μ.Μ.Ε. και του βοηθήματος ανεργίας αυτοτελώς και ανεξαρτήτως απασχολούμενων-ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ-τ. ΕΤΑΑ (τ. Τομέας ΤΣΜΕΔΕ, τ. Τομέας ΤΣΑΥ, τ. Τομέας Ασφάλισης Νομικών), για όσους δικαιούχους έληξε ή θα λήξει εντός του πρώτου τριμήνου του έτους 2020, παρατείνεται έως τις 31 Μαΐου 2020.

2. Οι ημέρες επιδότησης του χρονικού διαστήματος της παράτασης της παρ. 1 του παρόντος εξαιρούνται του περιορισμού της παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 1545/1985 (Α' 91). Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.δ. 2961/1954 (Α' 197) και του άρθρου 44 του ν. 3986/2011 (Α' 152).

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να παρατείνεται περαιτέρω η διάρκεια των παροχών της παρ. 1.

Άρθρο όγδοο

Μέτρα στήριξης ελεύθερων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και ιδιοκτητών ατομικών επιχειρήσεων

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης για τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4387/2016 (Α' 85), όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4670/2020 (Α' 43), και για τους ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προβλέπονται μέτρα για τους ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 2 του ν. 4387/2016, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4670/2020, και τους ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων, που αφορούν αναστολή της προθεσμίας καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών, των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τους φο-

με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου μετά από γνώμη της Εθνικής Επιτροπής προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19, περιοριστικά μέτρα στη μετακίνηση των προσώπων που διαμένουν σε κάθε είδους δομή φιλοξενίας μεταναστών, όπως επίσης στην είσοδο και έξοδο από τις δομές αυτές και να λαμβάνονται αναγκαία συναφή μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας, τηρουμένης πάντως της αρχής της αναλογικότητας. Οι διατάξεις των παρ. 5 και 6 του άρθρου πρώτου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο εξηκοστό ένατο
Μηχανισμοί ελέγχου μέτρων αντιμετώπισης του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού και διοικητικές κυρώσεις

1. Η περ. α. της παρ. 1 του εικοστού τρίτου άρθρου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου αντικαθίσταται ως εξής:

«1. α) Αρμόδιες αρχές για τη διασφάλιση της εφαρμογής των κατεπειγόντων μέτρων για την αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη διαπίστωση των παραβάσεων και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων είναι το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), οι Υγειονομικές Υπηρεσίες των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, η Ελληνική Αστυνομία, η Δημοτική Αστυνομία και οι Λιμενικές Αρχές στην περιοχή ευθύνης τους, καθώς και η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.) του άρθρου 82 του ν. 4622/2019 (Α' 133)».

2. Στο τέλος του εικοστού τρίτου άρθρου της από 14.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 64) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Στα φυσικά πρόσωπα, που παραβιάζουν τα μέτρα της παρ. 1 του παρόντος, χωρίς να θίγονται οι προβλεπόμενες στην παρ. 6 του άρθρου πρώτου της από 25.2.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 42) ποινικές κυρώσεις και οι κυρώσεις που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα, επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη της αρμόδιας αρχής, για κάθε παράβαση, διοικητικό πρόστιμο πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ».

ΜΕΡΟΣ Ι: ΑΛΛΕΣ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο εβδομηκοστό
Αξιοποίηση θωρακισμένων στρατιωτικών οχημάτων για τη διασφάλιση της προστασίας των συνόρων

Τα θωρακισμένα στρατιωτικά οχήματα τα οποία βρίσκονται στη νομή και κατοχή δημοσίων αρχών και δεν

έχουν αναζητηθεί έως τη δημοσίευση της παρούσας τίθενται στην υπηρεσία των Ενόπλων Δυνάμεων και της Ελληνικής Αστυνομίας, προς τον σκοπό της κάλυψης έκτακτων και επιτακτικών αναγκών εξυπηρέτησης του δημοσίου συμφέροντος και ειδικότερα της προστασίας των εθνικών και ενωσιακών συνόρων, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ή διατύπωση.

Άρθρο εβδομηκοστό πρώτο
Κατασκευή τεχνητού εμποδίου στο χερσαίο τμήμα της ελληνοτουρκικής μεθορίου στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου

Πάσης φύσεως εργασίες για την κατασκευή και επέκταση τεχνητού εμποδίου (φράχτη) στο χερσαίο τμήμα της ελληνοτουρκικής μεθορίου στην Περιφερειακή Ενότητα Έβρου εκτελούνται χωρίς να απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας ή άδειας εκτέλεσης εργασιών μικρής κλίμακας του ν. 4495/2017 (Α' 167) και εξαιρούνται του πεδίου εφαρμογής του ν. 4014/2011 (Α' 209), του ν. 998/1979 (Α' 289) και του ν. 3028/2002 (Α' 153). Τα σχετικά σχέδια κοινοποιούνται ηλεκτρονικά στη Γενική Διεύθυνση Πολεοδομίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

ΜΕΡΟΣ ΙΑ: ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο εβδομηκοστό δεύτερο
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας, η οποία θα κυρωθεί νομοθετικά κατά το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος, αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις της.

Αθήνα, 20 Μαρτίου 2020

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Πρωθυπουργός
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Τα Μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ, ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ, ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ, ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ, ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ, ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ, ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΚΟΣ